

Bhopal

Az Európai Parlament állásfoglalása Bhopalról

Az Európai Parlament,

- tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,

A. mivel 2004-ben van a bhopali tragédia 20. évfordulója, ami a történelem során valaha bekövetkezett legsúlyosabb ipari katasztrófa,

B. mivel 1984. december 2-ának éjszakáján több mint 35 tonna mérgező gáz szivárgott ki egy, az egyesült államokbeli Union Carbide Corporation (UCC) nevű multinacionális vállalat indiai leányvállalata, a Union Carbide India Limited (UCIL) tulajdonában lévő, növényvédő szerek gyártó üzeméből, amelyből legalább 24 tonna fokozottan mérgező metil-izocianát volt,

C. mivel az ezt követő 2-3 napon több mint 7000 ember halt meg, míg a sérültek száma ezt jóval meghaladta, és mivel az elmúlt 20 évben becslések szerint 15-30 ezer ember halt bele a gázzivárgással kapcsolatos betegségekbe; a madhya pradesh-i kormány Bhopali Gázsegély- és Helyreállítási Osztálya 2003-as éves jelentése kimutatta, hogy 2003 októberére 15248 haláleset miatt és 554895 sérülés vagy rokkantság esetében nyújtottak be kártérítést,

D. mivel ma is több mint 100000 ember szenved krónikus és gyengeséggel járó betegségekben a gázzivárgás miatt, amelyek kezelése jórészt hatástalan, amely gyakran arra kényszeríti őket, hogy társadalmi kivetettként nélkülözve és nyomorúságban éljenek, és amely miatt ma már "élő halott"-nak nevezik őket,

E. mivel a már 1982-ben elhangzott, a bhopali üzemmel kapcsolatos jelentős biztonsági aggályokra vonatkozó figyelmeztetések ellenére a Union Carbide egyértelműen nem alkalmazta ugyanazokat a biztonsági normákat a tervezés és a működtetés során Bhopalban, mint az USA-ban, nevezetesen Bhopalban nem létezett átfogó vészhelyzeti terv vagy rendszer a helyi közösség figyelmeztetésére a szivárgásokról,

F. mivel a Union Carbide által hátrahagyott vegyi anyagok még ma is mérgezik a vízellátást, ami rákot és születési rendellenességeket okoz,

G. mivel 1999-ben a helyi talajvíz és kútvíz vizsgálata a baleset helyszínének közelében a várhatónál 20000-6 milliószor magasabb higanyszinteket tárt fel; mivel rákot és agykárosodást, valamint születési rendellenességeket okozó vegyi anyagokat is találtak a vízben; és mivel a triklór-étén (a magzati fejlődést bizonyítottan károsító vegyi anyag) szintje 50-szer volt magasabb, mint az amerikai Környezetvédelmi Ügynökség biztonsági határa,

H. mivel azóta, hogy a Dow Chemicals a Union Carbide-ot 2001-ben több mint 10 milliárd dollárért megvásárolta, az új tulajdonosok egyrészt elutasították a bhopali helyszín megtisztítását, amely így továbbra is szennyez, másrészt visszautasították az érintettek orvosi kezelésének támogatását,

I. mivel 20 évvel később a túlélők még mindig várnak a megfelelő kártérítésre, orvosi segítségre és kezelésre, valamint az átfogó gazdasági és társadalmi újjáépítésre,

J. mivel 1989-ben a Union Carbide és indiai fiók vállalata 470 millió dollár értékben jogi megállapodást kötött India kormányával az összes kártérítési igény fedezésére, amelyet az indiai Legfelső Bíróság jóváhagyott, és amelynek értelmében a teljes összeg haladéktalanul kifizetésre került India kormányának a Legfelső Bíróság döntése után,

K. mivel a 470 millió dolláros összeg az ügyvédi díjak és a korrupt indiai tisztviselőknek juttatott állítólagos megvesztegetések kifizetése után a katasztrófa minden áldozata után nevétséges, 300 dolláros összegre csökkent, amely még az orvosi költségeket sem fedezte,

L. mivel 2004 júliusában India Legfelső Bírósága utasította India kormányát, hogy szabadítson fel minden további rendezési forrást az áldozatok számára,

M. mivel az évek során a 105000 áldozatnak szánt összeget több mint ötször annyi elhunyt, sérült és fogyatékoságot szenvedett ember között osztották szét, mint amennyit a kárrendezés kiszámításánál a Legfelső Bíróság figyelembe vett, ami súlyos igazságtalanságokat eredményezett az áldozatok számára, és mivel még ennek a végül kiosztott kis összegnek a kifizetése is csak 1992-ben kezdődött,

N. mivel az indiai kormány keveset tett az emberek megvédésére a további veszélyektől és sérülésektől, és még mindig nem értékelték a károkat, illetve nem készítették tervet a helyreállításra,

O. mivel a kárrendezés értelmében India kormánya felelősséget vállalt a bhopali lakosok orvosi ellátásáért a jövőbeli betegségek esetében,

P. mivel az egészségügyi rendszer rossz minősége azt jelentette, hogy a legtöbb túlélőnek a kártérítésként kapott pénz nagy részét magánorvosi kezelésre kellett elköltenie,

Q. mivel a Legfelső Bíróság 2004. májusi azon végzése ellenére, hogy tiszta ivóvizet kell biztosítani a szennyezett víz által érintett közösségeknek, Madhya Pradesh kormánya még nem hajtotta végre teljes mértékben a végzést,

R. elismerve, hogy sem a UCC/Dow, sem az indiai/Madhya Pradesh-i kormány nem teljesítette vonatkozó kötelezettségeit, és a gázzivárgás megakadályozását, illetve következményeinek teljes körű megválaszolását, valamint a környezet és a víz mérgező és veszélyes anyagok kiszivárgása révén történő folyamatos szennyezésének megakadályozását és megszüntetését érintő feladatait,

1. kifejezi legmélyebb együttérzését az elhunytak hozzátartozói, illetve azok felé, akik továbbra is a gázzivárgás hatásainak vannak kitéve, valamint felhív az áldozatok megfelelőbb kártalanítására, illetve kezelésére;

2. elítéli, hogy a lakosok továbbra sem jutnak hozzá napi vízszükségletükhöz, míg a jogászok arról vitáznak, hogy kit terhel a felelősség a katasztrófában érintettek kapcsán;

3. felhívja India és Madhya Pradesh kormányát, hogy

a) biztosítsa a bhopali terület szennyeződéstől való hatékony és azonnali megtisztítását;

b) biztosítsa, hogy rendszeresen megfelelő mennyiségű ivóvíz álljon az érintett közösségek rendelkezésére házi használatra a Legfelső Bíróság által kiadott végzéssel összhangban, és minden túlélőnek biztosítson megfelelő és elérhető egészségügyi ellátást,

c) értékelje újra az áldozatok kártalanítását az 1989-es rendezés fényében, és pótoljon minden hiányosságot a Legfelső Bíróság 1991-es végzésével összhangban;

4. mély sajnálattal tölti el, hogy a Union Carbide és az indiai kormány közötti 1989-es rendezés nem járt pozitív hatással a gázzivárgás által érintettek számára, illetve egyáltalán nem fordítottak figyelmet ennek környezeti hatásaira;

5. hangsúlyozza, hogy eddig sikertelenek voltak a túlélők azon átfogó erőfeszítései, hogy megfelelő igazságszolgáltatásban részesüljenek az egyesült államokbeli és az indiai bíróságok előtt;

6. a jelenlegi bhopali helyzet független vizsgálatára szólít fel, lehetőleg az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának égíse alatt, külön előadók bevonásával egy indiai látogatásba, hogy megvizsgálják a UCIL/UCC tevékenységeinek, valamint a bhopali katasztrófának a talajvíz és környezetszennyezés kapcsán, és végeredményben az érintett közösségek emberi jogaira kifejtett hatásait;

7. támogatja az Egészségügyi Világszervezet 2001 decemberében a vegyi biztonságról szóló nemzetközi program keretében indított kezdeményezését, amelynek célja, hogy nemzeti és globális szinten egyaránt javítsa a baleseti készséget egy korai előrejelző rendszer, illetve a tagállamokban egy kapacitásépítési program kifejlesztése révén;

8. aláhúzza, hogy a katasztrófa főként a rossz munkakörülményekre, a megfelelő biztonsági rendszer hiányára és a bhopali gyárban működő teljesen hibás kockázatértékelésre vezethető vissza, amely tényezők jól ismertek voltak a gyár vezetése és az indiai hatóságok előtt;

9. úgy véli, hogy a munkahelyi egészségügy és biztonság biztosításának a fejlődő országokban beruházó valamennyi vállalat számára előfeltételnek kell lennie annak érdekében, hogy a jövőben elkerülhetők legyenek az ilyen katasztrófák;

10. felszólítja a Bizottságot, hogy tanulmányozza, hogy az Európai Unió milyen módon tudna segíteni a telep teljes és végleges megtisztításában, és ennek megtörténteig az ivóvíz biztosításában;

11. üdvözlöi a Bizottság jogalkotási javaslatát (COM(2003)0644), miszerint további információk álljanak rendelkezésre a jelenleg használatban lévő mintegy 30000 vegyi anyagról;

12. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácshoz, a Bizottsághoz, az ENSZ Emberi Jogi Bizottsághoz, India és Madhya Pradesh kormányaihoz és a Dow Chemical Company vállalatához.